

(Дяволътъ се изсмива високо),

Горянинъ. Защо се смѣешъ? Ти познавашъ ли какво изпитва душата, когато другитѣ виждатъ въ тебе човѣка, другаръ, другарятъ съ добро сърдце; когато всѣки предъ тебе е съ открита душа; когато те срѣщатъ не съ страхъ, а съ уважение, къмъ равенъ на себе си; когато те дирятъ, а не бѣгатъ отъ тебе; когато те сърадваатъ, а не проклинатъ; когато всички около тебе сж готови да се жертвуватъ за тебе, а не да се вбѣсяватъ отъ скрита мисль да те унищожатъ!

Дявола. (Пресича го) Я-я-я...! Да вѣрвамъ ли ушитѣ си, че ти си билъ роденъ за проповѣдникъ, бе!

Горянинъ. Откърти рогата си. И като останешъ безъ тѣхъ, самъ ще почнешъ да мислишъ като мене. Злото е въ рогата!

Дявола. Не бихъ желалъ да стана глупаво старче, като тебе и наивенъ като дете.

Горянинъ. А хората само тогава ще се преродятъ, когато станатъ чисти като деца.

Дявола. Тѣй говорѣше и онзи край Генесаретското езеро, до като го разпнаха.

Горянинъ. А ако бѣше послушалъ брата ти, който искаше да го изкуши — и Той, Назарянинътъ би се одостоилъ съ твоитѣ рога.

Дявола. Ти говоришъ като последния сирмахъ, който вѣрва че на онзи свѣтъ ще има... Сирмахътъ може така да вѣрва, защото само на рогозка е спалъ...

Горянинъ. Азъ имамъ царски палати. На трапезата ми се поднасяха Чирменско вино въ златни пахари. Копринени завѣси висятъ още по женското легло, презъ което сж минавали... Нощитѣ за мене бѣха дни, а денътъ се възвестяваше съ тржба... похоти и чревоугодие знаяхъ само. И нѣмахъ време да видя себе си, нито да надзърна какво има въ мене... (Въздишайки). А който не вижда въ себе си — за онова, което е вънъ отъ него, е слѣпъ. Такъвъ бѣхъ до вчера. Сега не съмъ.

Дявола. Ти си станалъ много мждъръ, а мждростъта убива радостъта. И затова народътъ казва: до като мждрецътъ се намждрува — лудиятъ се наиграва.

Горянинъ. Човѣшкото сърдце разбира всичко — доста е сърдце да имашъ. Ти имашъ рога — сърдце нѣмахъ.

Дявола. А ти?

Горянинъ. Азъ изгубихъ крилата — добихъ сърдце.

Дявола. И кокошката има сърдце.

Горянинъ. Нѣма да ме убедишъ, дяволе. Не ми отнемай времето, че мене важна работа ме чака.